

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลอง
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนบ้านบางเสร่ ชลบุรี ปีการศึกษา 2545 ที่มีวินัยในตนเองต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา
2. กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน ได้มาโดย
 - 2.1 ดำเนินการสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมทดลองรับการฝึกทักษะชีวิตจากนักเรียนที่ได้คะแนนอยู่ในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 24 คน
 - 2.2 ทำการสุ่มนักเรียนที่สมัครใจด้วยการสุ่มอย่างง่ายแบบจับฉลาก เพื่อเข้ากลุ่มรับการฝึกทักษะชีวิต จำนวน 12 คน
 - 2.3 แบ่งนักเรียน 12 คน ออกเป็นกลุ่มทดลอง 6 คนและกลุ่มควบคุม 6 คน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความมีวินัยในตนเอง
2. โปรแกรมการฝึกทักษะชีวิต

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสอบถามความมีวินัยในตนเอง

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามวัดความมีวินัยในตนเอง ซึ่งเตือนใจ ยอดนิล (2530, หน้า 21) สร้างไว้จำนวน 30 ข้อ แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .79 และ ธวัชชัย ใจเย็น (2535, หน้า 102) ได้หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ปรากฏว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .80 ผู้วิจัยได้ทำการหาความเชื่อมั่นอีกครั้งหนึ่ง โดยการนำแบบสอบถามความมีวินัยในตนเองให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนบ้านทุ่งคา จังหวัดชลบุรี จำนวน 73 คน ผลปรากฏว่าแบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .84

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสร้างสถานการณ์ เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง ลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เป็นสถานการณ์ที่คนส่วนใหญ่ได้พบเห็นในชีวิตจริงหรือมีโอกาสกระทำ แต่เป็นสถานการณ์ที่ไม่รุนแรงเกินไป รวมทั้งช่วยให้ทราบถึงความรู้สึกรับรู้ของบุคคลต่อเรื่องนั้น ๆ ซึ่งให้ผู้ตอบอ่านสถานการณ์ทีละข้อ แล้วพิจารณาว่าสถานการณ์นั้นคนเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด เรียงลำดับจากเห็นด้วยอย่างยิ่ง, เห็นด้วย, ไม่เห็นด้วย, ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องหลังข้อความที่กำหนดให้

ข้อ ที่	ข้อความที่กำหนด	ความคิดเห็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0	นักเรียนจะดูหนังสือก่อนสอบเพียงไม่กี่วัน...					
00	นักเรียนสามารถทำงานตามลำพัง โดยที่ครู ไม่ต้องควบคุม.....					
000	เมื่อนักเรียนเล่นกีฬาแพ้เพื่อน นักเรียน ยอมรับว่าสู้เพื่อนไม่ได้.....					

เกณฑ์ในการตรวจให้คะแนน

ในกรณีที่ข้อความมีความหมายทางบวก ซึ่งได้แก่ ข้อ 1, 4, 15, 23, และ 28

เกณฑ์ให้คะแนนมีดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

ในกรณีที่ข้อความมีความหมายทางลบ ซึ่งได้แก่ ข้อ 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 29, และ 30

การให้คะแนนให้ตรงกันข้าม

2. โปรแกรมการฝึกทักษะชีวิต ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับทักษะชีวิตและความมีวินัยในตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมายและกิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องและความเหมาะสมกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 สร้างโปรแกรมการฝึกทักษะชีวิตให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

2.3 นำโปรแกรมการฝึกทักษะชีวิตที่สร้างขึ้นเสนอ ผศ.ดร.สมคิด บุญเรือง, รศ.วิณี จิตเชิดวงศ์ อาจารย์ประจำภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และให้ ผศ. (พิเศษ) นพ.อนุพงษ์ สุธรรมนิรันดร์ กุมารแพทย์และจิตแพทย์เด็ก โรงพยาบาลชลบุรี อาจารย์ปิยะฉัตร จุฬารักษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านบางเสร่ ซึ่งผู้ศึกษาได้แต่งตั้งให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในการสร้างโปรแกรมการฝึกทักษะชีวิตที่มีต่อวินัยในตนเอง ทำการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมาย กิจกรรมและวิธีการดำเนินการ

2.4 นำโปรแกรมการฝึกทักษะชีวิตที่ผ่านการตรวจสอบมาปรับปรุง แก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านทุ่งคา จังหวัดชลบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาข้อบกพร่อง ในด้านเนื้อหาของกิจกรรม วิธีดำเนินการ อุปกรณ์และเวลาที่ใช้ เพื่อนำมาปรับปรุงโปรแกรมการฝึกทักษะชีวิตให้เหมาะสมและดำเนินการวิจัยไปด้วยความเรียบร้อย

2.5 นำโปรแกรมฝึกทักษะชีวิตที่ได้รับการปรับปรุง แก้ไข ไปทดลองกับกลุ่มทดลองตามโปรแกรมที่กำหนด

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบเชิงทดลอง (randomized control group pretest - posttest design) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2536, หน้า 216) ซึ่งมีแบบแผนการทดลองดังนี้

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง	ติดตามผล
ER	T1	X	T2	T3
CR	T1	~ X	T2	T3

- ER หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มโดยกำหนดให้เป็นกลุ่มทดลอง
 CR หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มโดยกำหนดให้เป็นกลุ่มควบคุม
 T1 หมายถึง การทดสอบก่อนทำการทดลอง
 T2 หมายถึง การทดสอบหลังทำการทดลอง
 T3 หมายถึง การทดสอบระยะติดตามผล
 X หมายถึง การได้รับการฝึกทักษะชีวิต
 ~X หมายถึง การไม่ได้รับการฝึกทักษะชีวิต

การดำเนินการทดลอง

1. ระยะก่อนการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านบางเสร่ ชลบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย

1.2 เตรียมสถานที่ คือ ห้องแนะแนวโรงเรียนชุมชนบ้านบางเสร่ และเตรียมโปรแกรมฝึกทักษะชีวิต

1.3 เตรียมกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการทดลอง โดยสอบถามความสมัครใจและทำการสุ่มอย่างง่ายได้จำนวน 12 คนและทำการสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม จำนวน 6 คนและกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม จำนวน 6 คน

2. ระยะดำเนินการทดลอง

2.1 ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความมีวินัยในตนเอง เพื่อหาคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (pretest)

2.2 ผู้วิจัยทำการทดลองฝึกโปรแกรมทักษะชีวิตที่มีต่อความมีวินัยในตนเอง ให้แก่นักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 6 คน เริ่มตั้งแต่ 22 มกราคม 2546 ถึงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2546 ครั้งละ 50 นาที จำนวน 12 ครั้ง ทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ ตั้งแต่เวลา 15.45 น. ถึง 16.40 น. เป็นเวลา 3 สัปดาห์ติดต่อกัน สำหรับกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมฝึกทักษะชีวิต

3. ระยะหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลองผู้วิจัยให้นักเรียนตอบแบบสอบถามวัดความมีวินัยในตนเองชุดเดียวกับที่ใช้ครั้งแรก วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2546 เพื่อบันทึกไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง (posttest)

4. ระยะติดตามผล หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองครั้งสุดท้าย 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตอบแบบสอบถามวัดความมีวินัยในตนเองอีกครั้ง ในวันที่

24 กุมภาพันธ์ 2546 เพื่อติดตามผลความมีวินัยในตนเองแล้วบันทึกคะแนนในระยะติดตามผล (follow up)

ระยะก่อนการทดลอง	ระยะการทดลอง	ระยะหลังการทดลอง
1 สัปดาห์	3 สัปดาห์	2 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีของฮาวเวลล์ (Howell, 1997, pp. 458 – 472) ในการวิเคราะห์ใช้โปรแกรมที่เขียนด้วยภาษา QBASIC ของ ผศ.ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม (อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติทดสอบสมมุติฐาน ใช้ความวิเคราะห์แปรปรวนแบบ 2 ตัวประกอบ เป็นตัวประกอบระหว่างกลุ่มหนึ่งตัวประกอบและตัวประกอบภายในกลุ่มอีกหนึ่งตัว (repeated – measures analysis of variance : one between – subjects variable and on within - subjects variable) (Howell, 1997, pp. 458 – 472, 1999, p. 357)
3. ทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีทดสอบรายคู่แบบนิวแมน – คูลส์ (Newman – Keul procedure)